

Гимназија у Великој Плани

Број: 260/2

Датум: 26.04.2024. год.

На основу члана 119. став 1. тачка 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, број 88/17, 27/18, 10/19, 6/20, 129/21 и 92/23), члана 46. Статута Гимназије у Великој Плани, Протокола о поступању установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање Школски одбор Гимназије, на редовној седници одржаној 26.04.2024 .године, једногласно доноси:

**ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ
УЧЕНИКА ЗА ВРЕМЕ БОРАВКА У ГИМНАЗИЈИ
И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ШКОЛА**

Основне одредбе

Члан 1

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика прописују се мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика Гимназије (даље: Школа) за време боравка у Школи и за време извођења свих активности које организује Школа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог правилника.

Члан 2

Овим правилником, обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност:

- У школској згради и школском дворишту;
- На путу између куће и Школе;
- Ван школске зграде и школског дворишта - за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује Школа.

Члан 3

Одељенски старешина и предметни наставници у обавези су да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељенске заједнице и одељенског старешине, ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује Школа, као и са начином понашања којим се те опасности могу избећи или отклонити.

Члан 4

Одредбе овог правилника дужни су да поштују сви запослени у Школи, ученици, родитељи, односно старатељи ученика (даље: родитељи) и трећа лица када се налазе у школској згради, школском дворишту или на другом месту на којем се остварује образовно-васпитни рад или друга активност у организацији Школе.

Члан 5

Неспровођење и непридржавање мера, начина и поступка заштите и безбедности од стране запослених, прописаних овим правилником, сматра се тежом повредом радних обавеза, за коју се води дисциплински поступак, у складу са Законом. Дисциплинска

одговорност запослених не искључује кривичну и материјалну одговорност. Свесно непридржавање правила и мера безбедности од стране ученика, прописаних овим правилником, сматра се тежом повредом обавеза ученика, за коју се води васпитно-дисциплински поступак, у складу са Законом и Протоколом о поступању установе у одговору на насиље и злостављање.

Члан 6

Запослени, родитељи и ученици обавезни су да директору, дежурном наставнику тиму за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања пријаве сваку појаву за коју посумњају да би могла да угрози безбедност ученика.

Члан 7

Посебна обавеза директора је да повремено, без претходне најаве, проверава да ли се спроводе мере за остваривање заштите и безбедности ученика. Неспровођење мера безбедности и заштите ученика, прописаних овим правилником, представља разлог за разрешење директора, у складу са Законом.

Члан 8

Школа сарађује са државним органима, органима општине, града и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођења мера утврђених овим правилником. Послове из области заштите од пожара и безбедности и здравља на раду обављају лица са лиценцом, која су ангажована по основу уговора или су запослена у Школи.

Члан 9

На материју коју уређује овај правилник сходно се примењују одредбе других општих аката Школе - Правилника о безбедности и здрављу на раду, Протокол о поступању установе у одговор на насиље злостављање и занемаривање, Правилника о заштити од пожара, Правила понашања у школи и других аката, чија је примена од значаја за остваривање заштите и безбедности ученика.

Заштита и безбедност у школској згради и школском дворишту

Члан 10

У циљу заштите и безбедности ученика **школа непосредно предузима следеће физичке мере:**

- Ангажовање дежурних наставника;
- Ангажовање помоћно-техничког особља;
- Активностима Тима за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања;

Члан 11.

Наставници су у обавези да дежурају у Школи према распореду који прописује директор Школе, воде евиденцију о томе, као и да појачану пажњу усмере на безбедност и заштиту ученика приликом почетка и завршетка наставе као и у међусмени. О уоченим појавама које наговештавају асоцијативно понашање без одлагања обавештавају директора.

Своја запажања наставници записују у књигу дежурства.

Наставници су у обавези да о свим добијеним сазнањима од ученика или других лица о припреми неких немилих догађаја, или личних запажања да се припрема неки догађај који ће угрозити безбедност ученика, без одлагања обавесте директора.

Понашање ученика пре, за време и после одржавања наставе и других активности у школи, понашање приликом уласка и изласка из школе, током дежурства, односи са другим ученицима и запосленим и друга права, обавезе и одговорности ученика које се односе на њихово понашање, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи. Обавезе дежурних наставника пре почетка наставе, за време одмора и након завршетка наставе, за време боравка ученика у школи, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Обавезе одељенских старешина, наставника и свих запослених, као и родитеља за време боравка у школи и пријем и кретање лица која долазе у школу, забрана пушења, уношења експлозивних материја и других опасних предмета, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Члан 12.

Домар школе се стара о благовременом откључавању улазних врата школе пре почетка наставе и закључавању након завршетка наставе. У случају потребе превазилажења експесних ситуација у сарадњи са дежурним наставником пружа помоћ дежурним ученицима .

Помоћно техничко особље (спремачице) дежурају на ходницима школе за време обављања образовно васпитног рада, за време великих и малих одмора и приликом доласка и одласка ученика на наставу. Распоред дежурстава утврђује се у делу школског простора на коме су у обавези да одржавају хигијену.

О извршавању ове обавезе обавештавају дежурног наставника или директора.

Члан 13.

Школски полицајац је упућен од стране надлежног органа МУП-а, ПС Велика Плана. Школски полицајац своје дужности обавља сваког радног дана по распореду издатом од стране ПУ.

Школски полицајац обавља следеће послове:

- Врши контролу уласка и изласка из школске зграде и пружа помоћ приликом утврђивања идентитета непознатих лица која улазе у школу,
- На великим и малим одморима врши надзор над кретањем и понашањем ученика у просторијама Школе као и у околини школске зграде, у циљу спречавања могућег насиља међу ученицима,
- Обавља послове на безбедносном покривању Школе, школског дворишта и околних улица у циљу спречавања вршења кривичних дела и прекршаја,
- Предузима мере заштите и безбедности ученика и запослених, како унутар тако и испред школа,
- Предузима мере у циљу спречавања исписивања графита на зидовима фасаде школе,
- Остварује сарадњу са психолошко-педагошком службом школе, директором, одељењским старешинама а по потреби и осталим запосленима, све у циљу добијања благовремених сазнања о асоцијалном понашању ученика Школе и предузима друге мере које су неопходне у сузбијању таквог понашања као и понашања која представљају кривично дело, односно прекршај,
- Врши обилазак и контролу угоститељских објеката у околини Школе, у циљу спречавања и откривања прекршаја из области јавног реда и мира,
- Обавља и друге послове у складу са овлашћењима у садржаним у посебним прописима којима је регулисан рад органа МУП-а.

Члан 14

Тим за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања израђује нацрт програма заштите ученика који је саставни део развојног плана и годишњег плана рада Школе, идентификује безбедносне ризике у школи, дефинише и спроводи процедуре и поступке реаговања у ситуацијама насиља прати и евидентира врсте и учесталост насиља ради на отклањању последица насиља и интеграцији ученика у заједницу вршњака.

Заштита од болести и повреда

Члан 15

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од болести и ширења заразе, Школа:

- 1) Стара се о уредности и чистоћи школских просторија и школског дворишта, у складу са санитарно-хигијенским прописима и мерама;
- 2) Организује обављање прописаних периодичних систематских лекарских прегледа и стоматолошких прегледа ученика;
- 3) предузима мере забране похађања наставе ученицима код којих су на лекарском прегледу уочене одговарајуће промене, односно да болују од одређене заразне болести, односно да су носиоци узрочника те болести;
- 3) Поступа по мерама надлежних органа у складу са прописима у области здравства;
- 4) У случају промена код ученика које се односе на његово здравствено стање обавештава родитеља, предузима хитне мере уколико су неопходне и сарађује са школским лекаром и надлежним здравственим институцијама.

Члан 16

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од повреда, Школа:

- 1) Обезбеђује набавку и коришћење школског намештаја, наставних и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким својствима ученика;
- 2) Примењује стандарде и нормативе који се односе на школски простор, број ученика у одељењу и друге услове за обављање делатности;
- 3) Обезбеђује стални надзор наставника или стручног сарадника за време рада на уређајима или с предметима који могу изазвати повреду, као и за време извођења активности које представљају потенцијалну опасност за настанак повреде.

Члан 17

Обавеза родитеља је да ученика, чије је здравствено стање такво да може да представља опасност за друге ученике и запослене, одведу на одговарајући здравствени преглед и не шаљу га на наставу и друге активности које организује Школа, док не добије одговарајућу потврду лекара о здравственој способности.

Заштита од пожара, поплаве, електричне струје, удара грома и других опасних појава

Члан 18

Ради остваривања заштите од пожара, запослени и ученици су дужни да спроводе мере прописане Законом о заштити од пожара, других прописа који уређују ову материју, планова заштите од пожара, одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе, школског одбора и других органа, као и општег акта Школе којим се уређују начин, поступак и мере у области противпожарне заштите.

Члан 19

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве, **домар свакодневно проверава исправност** водоводних и канализационих инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, или секретара о уоченим променама на водоводним и канализационим инсталацијама, које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Члан 20

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне енергије, **домар свакодневно проверава исправност електричних инсталација** и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, или секретара о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност. Периодично на три године Школа обезбеђује валидне стручне налазе лиценцираних установа, о прегледу исправности и мерењу уземљења електроинсталација, ГЕРО, ЕРО-електроразводних ормана и утичница. Постоји обавеза поступања у складу са њиховим закључцима.

Члан 21

Уређаји, други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домашаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и здравље ученика.

Члан 22

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, Школа редовно проверава исправност громобранских инсталација, у складу са прописима у тој материји.

Периодично, на 3 године, Школа обезбеђује валидне стручне налазе лиценцираних установа, о прегледу исправности и мерењу уземљења громобранских инсталација сваког спуста. Обавезно је увек поступати у складу са њиховим закључцима.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, или секретара о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

Члан 23

Заштита и безбедност од других опасних ствари и појава остварује се сходном применом чл. 19. до 22. овог правилника.

Заштита и безбедност на путу између куће и школе

Члан 24

Директор Школе је обавезан да сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја и прати стање саобраћајне сигнализације на прилазима Школи.

Сваки запослени обавезан је да о уоченим недостацима на саобраћајној сигнализацији обавести директора, помоћника директора, који ће ради решавања проблема ступити у контакт с надлежним органима.

Члан 25

Школа пред надлежним органима покреће иницијативе ради побољшања безбедности у саобраћају на прилазима Школи (постављање "лежећих полицајаца", семафора и других уређаја).

Заштита и безбедност ван зграде школе и школског дворишта,

за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа

Члан 26

На остваривање заштите и безбедности ученика за време боравка на екскурзији, као и за време извођења неке друге активности ван зграде Школе и школског дворишта, примењују се основне одредбе Правилника, а сходно се примењују његове одредбе о остваривању заштите и безбедности ученика у згради Школе и школском дворишту.

Заштита и безбедност ученика за време извођења екскурзија

Члан 27

Екскурзија као облик образовно-васпитног рада, изводи се у складу са школским програмом, који је донет на основу одговарајућег важећег наставног плана и програма, годишњим планом рада школе и програмом за организовање екскурзије. Екскурзија се може изводити након добијене сагласности савета родитеља Школе.

Члан 28

Приликом избора понуђача за извођење екскурзије, Школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује.

Уговор који се закључује за извођење екскурзије мора да садржи посебне одредбе које се односе на предузимање мера заштите и безбедности ученика.

Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика односи се нарочито на:

- 1) Поседовање одговарајуће лиценце за рад;
- 2) Кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања ученика;
- 3) Кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у којем су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ и тако даље);
- 4) Квалитет исхране ученика.

Смештај ученика на екскурзији мора се обезбедити само у објектима који испуњавају услове за извођење овог облика образовно-васпитног рада.

Заштита и безбедност ученика за време других активности у организацији школе

Члан 29

Када школа организовано учествује у активностима као што су кросеви, такмичења, културне манифестације или друге манифестације обавезно се мора сачинити списак ученика који учествују на манифестацији и наставника који ће се старати о безбедности ученика на одговарајућој манифестацији.

Осигурање ученика

Члан 30

Школа је у обавези да на почетку сваке школске године упозна родитеље са могућношћу осигурања ученика од последицама несрећног случаја (незгоде), које се могу евентуално десити и са условима под којима се врши осигурање.

Школа је такође у обавези да, уколико постоји заинтересованост родитеља, буде посредник између њих и осигуравајуће организације, како би родитељ уплатом премије осигурања омогућио свом детету заштиту од свих ризика у свакодневном животу (у Школи, код куће, на путу, екскурзији, летовању и сл.). У том смислу, Школа након

спроведеног одговарајућег поступка у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, закључује уговор о осигурању ученика са одговарајућом осигуравајућом организацијом.

Обавезе школе у заштити од дискриминације, злостављања, занемаривања, страначког организовања и деловања

Члан 31

Остваривању овог вида заштите и безбедности ученика доприноси поштовање одредаба Протокола о понашању установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, правила понашања у Школи и активности стручног тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 32

У Школи су забрањене активности којима се угрожавају, омаловажавају, дискриминишу или издвајају ученици, запослени и друга лица, односно групе лица, по основу: расне, националне, етничке, језичке, верске или полне припадности, физичких и психичких својстава, сметњи у развоју и инвалидитета, здравственог стања, узраста, социјалног и културног порекла, имовног стања, односно политичког опредељења и подстицање или неспречавање таквих активности, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Школа је у обавези да поступа у складу са актом којим се утврђују ближи критеријуми за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, ученика или трећег лица у установи, а који заједнички прописују министар просвете и министар надлежан за послове људских права.

Члан 33

У Школи је забрањено: физичко, психичко и социјално насиље; злостављање и занемаривање ученика; физичко кажњавање и вређање личности, односно сексуална злоупотреба ученика или запослених.

У Школи је забрањен сваки облик насиља и злостављања од стране ученика, његовог родитеља, запосленог или трећег лица над учеником, наставником, стручним сарадником или другим запосленим.

Због повреде ове забране, против родитеља ученика који је прекришио ову забрану, покреће се прекршајни, односно кривични поступак.

Члан 34

У Школи није дозвољено страначко организовање и деловање и коришћење простора школе у те сврхе.

Члан 35

Физичко насиље је понашање које доводи до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета (ударање, шутирање, гурање, шамарање, чупање, дављење, бацање, гађање, напад оружјем, тровање, паљење, посипање врућом водом, ускраћивање хране, сна и сл).

Психолошко, или емоционално насиље је оно понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког или емоционалног здравља и достојанства детета.

Емоционално насиље и злостављање обухвата поступке којима се врши омаловажавање, етикетирање, игнорисање, вређање, уцењивање, називање погрдним именима, оговарање, подсмевање, исмејавање, неприхватање, изнуђивање, манипулисање, претња, застрашивање, ограничавање кретања деце/ученика, као и други облици непријатељског понашања.

Социјално насиље: Искључивање из групе и дискриминација Односи се на

следеће облике понашања: одвајање детета/ученика од других на основу различитости, довођење у позицију неравноправности и неједнакости, изолацију, недружење, игнорисање и неприхватање по било ком основу.

Сексуално насиље и злоупотреба деце/ученика подразумева њихово укључивање у сексуалну активност коју она не схватају у потпуности, за коју нису развојно дорасла (не прихватају је, нису у стању да се са њом сагласе) и која има за циљ да пружи уживање или задовољни потребе друге особе.

Сексуалним насиљем сматра се :

о Сексуално узнемиравање - ласцивно коментарисање, етикетирање, ширење прича, додиривање, упућивање порука, фотографисање, телефонски позиви и сл.;

о Навођење или приморавање детета/ученика на учешће у сексуалним активностима, било да се ради о контактним (сексуални однос, сексуално додиривање и сл.) или неконтактним активностима (излагање погледу, егзибиционизам и сл.);

о Коришћење деце/ученика за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Злоупотреба деце/ученика представља све што појединци и институције чине или не чине, а што директно утиче или индиректно шкоди деци/ученицима или им смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи их у немоћан, неравноправан и зависан положај у односу на појединце и установу.

Занемаривање и немарно поступање представљају случајеве пропуштања установе или појединца да обезбеде услове за правилан развој детета/ученика у свим областима, што у противном, може нарушити његово здравље, физички, ментални, духовни, морални и друштвени развој.

Завршне одредбе

Члан 36

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика за време боравка у Гимназији и свих активности које организује школа број 465/8 од 14.09.2018.године.

Председник Школског одбора:

Весна Стојковић

Правилник је објављен на огласној табли Школе дана _____.

Секретар,
Дијана Јанчић

